

føgning, saa var han jo ikke udsat for at faae Afslag. Og hvad dernæst Mellemtiden angaaer mellem Ansøgningens Indgivelse og Udfærdigelsen af den ansøgte Bevilling, da skulde det være et fært Tilfælde, om Sag til Fideicommissets Forbrydelse paa Grund af den indgivne Ansøgning netop i denne Mellemtid skulde blive anlagt imod Bestdderen, men endnu mærkeligere vilde det være, om i Fald Sagen i Løbet af denne Mellemtid skulde blive endeligen paadømt, hvilket, især naar Ansøgningen var forberedt paa den før antydede Maade, næsten vilde være utænkeligt. Jeg troer derfor at kunne paastaae, at den hele Clausul i Grunden har langt mindre præctiff Betydning, end det kunde synes. Men dog er den ingenlunde uden Betydning; den har nærmest en vis, moralff bindende Virkning, der, saalænge hlin Clausul endnu staaer ved Magt, kunde afholde een og anden Fideicommissbestdder fra at indgive Ansøgning om den omhandlede Tilfælde. Denne Betragtning vilde imidlertid kun have nogen Vægt for den Fideicommissbestdder, der med en vis Pietet følte sig bunden ved, hvad der i Crectionsbrevet var tilkjendegivet; men jeg maa da bede bemærke, at der allermindst ligeover for en saadan Fideicommissbestdder kunde være Anledning til at holde paa Gyldigheden af en Clausul som den, hvorom her er Spørgsmaal. Navnligen gjælder dette forsaavidt Crectionsbrevene maatte indeholde saadanne Bestemmelser eller Antydninger, som det første Endringsforslag har Hensyn til; thi den vedkommende Fideicommissbestdder vilde da vistnok heller ikke i denne Henseende unddrage sig fra at handle i Crectionsbrevets Aand.

Men — vil man sige — Endringsforslagene gaae jo heller ikke ud paa, at den omtalte Clausul ubetinget skulde fastholdes; de slutte sig jo tværtimod til Lovudkastets Bestemmelse om dens Ophævelse, kun at denne Ophævelse skulde forbindes med visse Indfrænkninger, idet samme nemlig kun skulde gjælde i visse Tilfælde eller under visse Betingelser. Jeg skjønner imidlertid ikke rettere, end at, hvad jeg har tilladt mig at anføre imod overhovedet at holde fast ved Gyldigheden af den omhandlede Clausul, ogsaa taler imod, tildeels at fastholde den, eller, hvad der er

det Samme, at knytte dens Ophævelse til visse særegne Indfrænkninger. Og, tage vi nu disse Endringsforslag noget nærmere i Diesyn, turde det, om jeg ikke seiler, blive endnu mere indlysende, hvor lidet de egne sig til at tages til Følge. Det første Endringsforslag gaaer nemlig ud paa, at den i Lovudkastet ommeldte Clausul kun skulde ophæves i de Tilfælde, hvor der ikke i Crectionsbrevene indeholdes Bestemmelser eller Antydninger om, at man har havt Fæstebondens Lary for Die ved Opretelsen af Fideicommisset. Jeg skal ikke opholde mig ved det Ubestemte og Svævende i disse Udtryk: Bestemmelser eller endog blot Antydninger om, at man har havt Fæstebondens Lary for Die. Men jeg veed dog virkelig ikke, om de Herrer, der have stillet dette Forslag, med nogen Grund kunne troe, derved at have rammet Fæstebondens sande Lary. De have knyttet deres Endringsforslag til de Tilfælde, hvor der i Crectionsbrevene have rene Ord for, eller i det Mindste Antydninger om, at man ved Fideicommissernes Opretelse har havt Fæstebondernes Interesse for Die; som om det her i Salen oftere omtalte Særegne ved Fæsternes Stilling paa Fideicommissgodserne indfrænkede sig til slige Tilfælde. Og af Omhed for at oprettholde Fæsterne i de fordeelagtigere Vilkaar, hvori de, ifølge Crectionsbrevenes specielle Indhold, antages at være stillede paa nogle Fideicommissgodser, af denne vistnok meget velmeente Omhed vil man staae en Bøms for disse Fæstere med Hensyn til Erhvervelsen af det, hvorpaa det dog nok er muligt, at Fæsterne sætte Pris, nemlig Erhvervelsen af Selveiendommen. Dette Gode vil jo Ingen paa tvinge Fæsterne, der jo, naar Tilfælde til at afhænde Bøndergodset meddeles Fideicommissbestdderen, ville staae som frie og myndige Mænd lige overfor denne. Ja, siger man, men Selveiendommen er intet ubetinget Gode; det kommer an paa, under hvilke Vilkaar Eiendomsretten erhverves, og det kommer an paa, om den nye Selveier har Kraft og Dygtighed til en saadan Virksomhed, at Selveiendommen for ham kan bære heldige Frugter. Men jeg vil dog bede de Herrer Forslagsstillere betænke, at Fæstebønderne sandeligen ikke ere umyndige Mænd (Tscherning: Hor!). Fæstebønderne ere ikke